

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของนักการเมืองท้องถิ่นในยุค Digital disruption Creative Leadership of Local Politicians in the Era of Digital Disruption

พระครูวินัยธรรมไพโร อภิรักษ์¹, พระสุธีวชิรธรรม, ผศ.ดร.²,
พระมหาศรายุทธ กลยานเมธี (แก้วม่วง)³, จารุวรรณ จันทระภักดี⁴
พระวิชฌญาณ วิสุทธินาโณ (ไม้แหลม)⁵

PhrakruwinaidhornWuttikrai Abhirakkho¹, PhraSuthiwachiratham, Asst. Prof. Dr.²,
Phramaha Sarayut Kanlayanamaeti (Kaewmuang)³, Jaruwan Chantarapakdee⁴,
PhraWicharayan Wisuttiyano (Moyaem)⁵

¹⁻⁵มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

¹⁻⁵Mahamakut Buddhist University, Isan Campus

Corresponding Author's Email: mmike2557@gmail.com

Received: 18/04/2569

Revised: 29/06/2569

Accepted: 30/06/2569

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มุ่งศึกษาและวิเคราะห์บทบาทความสำคัญของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของนักการเมืองท้องถิ่น ท่ามกลางความท้าทายในยุคความพลิกผันทางเทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งส่งผลกระทบต่อโครงสร้างการบริหารงานภาครัฐ การศึกษาพบว่า กระบวนทัศน์การบริหารแบบดั้งเดิมไม่สามารถตอบสนองต่อพลวัตทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้ ผู้นำท้องถิ่นยุคใหม่จึงต้องปรับตัวสู่การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยอาศัยคุณลักษณะสำคัญ ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ ความคิดสร้างสรรค์ ความยืดหยุ่น และความกล้าทดลองสิ่งใหม่ บทความได้นำเสนอกรอบการขับเคลื่อนผ่าน 5 มิติหลัก ประกอบด้วย การมีวิสัยทัศน์เชิงดิจิทัล การสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล การส่งเสริมการสื่อสารดิจิทัล การส่งเสริมการเรียนรู้ดิจิทัล และการพัฒนาท้องถิ่นด้วยดิจิทัล นอกจากนี้ จากการวิเคราะห์กรณีศึกษาเมืองอัจฉริยะในพื้นที่ขอนแก่น ภูเก็ต และยะลา แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จของการบูรณาการความร่วมมือระหว่างกลุ่มทุนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ผลจากการศึกษาได้นำไปสู่การสังเคราะห์องค์ความรู้ใหม่เป็นต้นแบบผู้นำท้องถิ่นเชิงนวัตกรรม ที่เน้นการนำเทคโนโลยีและข้อมูลเชิงประจักษ์มาใช้เป็นกลไกหลักในการดึงประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อเป้าหมายสูงสุดในการยกระดับคุณภาพชีวิตและสร้างความยั่งยืนให้กับท้องถิ่นอย่างแท้จริง

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์, นักการเมืองท้องถิ่น, ความพลิกผันทางดิจิทัล, การบริหารงานท้องถิ่น

Abstract

This academic article comprehensively examines and analyzes the critical role of creative leadership among local politicians amidst the challenges of digital disruption, which significantly impacts public administration structures. The study reveals that

traditional administrative paradigms are no longer sufficient to respond to rapid social dynamics, necessitating modern local leaders to transform into change leaders. This transformation requires core characteristics including visionary thinking, creativity, flexibility, and a bold willingness to experiment with novel approaches. The article proposes a driving framework through five key dimensions: Digital Vision, Digital Culture Building, Digital Communication, Digital Learning, and Digital-Driven Local Development. Furthermore, through the analysis of Smart City case studies in Khon Kaen, Phuket, and Yala, the study demonstrates the successful integration and collaboration among local capital, the private sector, and civil society. The findings culminate in the synthesis of a "New Body of Knowledge" presented as an innovative local leadership model. This model emphasizes the utilization of technology and empirical data as primary mechanisms to foster genuine citizen engagement, with the ultimate goal of sustainably enhancing the quality of life and resilience of local communities.

Keywords: Creative Leadership, Local Politicians, Digital Disruption, Local Administration

บทนำ

การบริหารและพัฒนาท้องถิ่นในยุค Digital Disruption จำเป็นต้องอาศัย “ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์” ของนักการเมืองท้องถิ่นเป็นกลไกสำคัญ เนื่องจากเทคโนโลยีดิจิทัลได้เข้ามาเปลี่ยนผ่านวิถีชีวิตและการบริหารงานภาครัฐอย่างกว้างขวาง ผู้นำท้องถิ่นยุคใหม่จึงต้องมีความสามารถในการผสมผสานความคิดสร้างสรรค์เข้ากับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ พัฒนาแนวคิดใหม่ ๆ และสร้างวัฒนธรรมองค์กรหรือชุมชนที่เปิดกว้างต่อการเรียนรู้ นอกจากนี้ ยังต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน การทำงานแบบบูรณาการ ตลอดจนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลและศักยภาพของบุคลากรผ่านการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (นพคุณ จันทระภักดี และคณะ, 2567 : 1667–1682)

เพื่อรับมือกับความท้าทายในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในศตวรรษที่ 21 ผู้นำจำเป็นต้องเปลี่ยนกรอบแนวคิดและเพิ่มพูนทักษะในการนำนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้กับการตัดสินใจเชิงนโยบาย โดยภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในยุคดิจิทัลนี้ขับเคลื่อนผ่านมิติสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ (1) การมีวิสัยทัศน์เชิงดิจิทัล (Digital Vision) เพื่อบอกเห็นแนวโน้มอนาคต (2) การสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล (Digital Culture Building) เพื่อสร้างความพร้อมในการเรียนรู้สิ่งใหม่ (3) การส่งเสริมการสื่อสารดิจิทัล (Digital Communication) เพื่อเพิ่มความคล่องตัวในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและการมีส่วนร่วม (4) การส่งเสริมการเรียนรู้ดิจิทัล (Digital Learning) เพื่อพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับยุคสมัย และ (5) การพัฒนาท้องถิ่นด้วยดิจิทัล (Digital-Driven Local Development) เพื่อใช้ข้อมูลและนวัตกรรมเป็นกลไกหลักในการยกระดับคุณภาพชีวิตและการแข่งขันของพื้นที่ (กุลธิดา หนูนุ่มนวล และคณะ, 2568 : 1-11)

ท่ามกลางสภาพแวดล้อมที่ผันผวนและซับซ้อน รูปแบบการบริหารงานตามระบบเดิมไม่เพียงพอต่อการขับเคลื่อนท้องถิ่นอีกต่อไป ผู้นำจึงต้องปรับตัวเพื่อคิดเชิงสร้างสรรค์ มุ่งเน้นนวัตกรรม คิดเชิงกลยุทธ์ และบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งสร้างเครือข่ายความร่วมมือและเสริมอำนาจให้แก่บุคลากรและภาคประชาชน ขณะเดียวกัน นักการเมืองท้องถิ่นจะต้องพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้อยู่เสมอ ติดตามความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ตลอดจนฝึกฝนทักษะการตัดสินใจและการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เพื่อให้สามารถนำพาองค์กรและชุมชนก้าวผ่านความไม่แน่นอนในยุคปัจจุบันได้อย่างมั่นคง (พลธาวิณ วัชรธรรมารงค์, และ ศศินันท์ ศิริธาดากุลพัฒน์, 2566 : 238–252)

ดังนั้น ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของนักการเมืองท้องถิ่นในยุค Digital Disruption จึงมุ่งศึกษาบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในฐานะผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยวิเคราะห์คุณลักษณะ รูปแบบ และแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำที่สามารถประยุกต์ใช้นวัตกรรมดิจิทัลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริการสาธารณะและการมีส่วนร่วมของประชาชน การศึกษาในประเด็นดังกล่าวจะช่วยอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี และการพัฒนาท้องถิ่นอย่างเป็นระบบ อันนำไปสู่ข้อเสนอเชิงนโยบายและแนวทางการพัฒนาผู้นำท้องถิ่นให้มีความทันสมัย เท่าทันการเปลี่ยนแปลง และสามารถยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนได้อย่างยั่งยืนในอนาคต

แนวคิดทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ (Creative Leadership) เป็นแนวคิดการบริหารที่มุ่งเน้นการพัฒนาความคิดใหม่ การสร้างนวัตกรรม และการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมโลกในยุคปัจจุบัน ผู้นำเชิงสร้างสรรค์จึงมิได้ทำหน้าที่เพียงกำหนดนโยบายหรือสั่งการเท่านั้น แต่ยังสามารถคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ เปิดรับแนวคิดใหม่ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการพัฒนาองค์กรร่วมกัน นอกจากนี้ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ยังมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการบริหารจัดการภายใต้สภาพแวดล้อมที่มีความซับซ้อนและไม่แน่นอน โดยเฉพาะในยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทต่อทุกมิติของการบริหารงานสาธารณะ ดังนั้น การศึกษาทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จึงเป็นพื้นฐานสำคัญในการทำความเข้าใจบทบาทของผู้นำยุคใหม่ที่ต้องขับเคลื่อนองค์กรและสังคมให้สามารถพัฒนาได้อย่างยั่งยืน

อภิวัดน์ เลิศสงคราม (2567 : 265–280) ได้กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นรูปแบบภาวะผู้นำที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารองค์กรในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะในบริบทของสังคมโลกาภิวัตน์ที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และวัฒนธรรมอย่างรวดเร็ว ผู้บริหารในฐานะผู้นำองค์กรจึงต้องมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เพื่อใช้ในการขับเคลื่อนองค์กรให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทันสมัย และตอบสนองต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 6 ด้าน ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ การมีความยืดหยุ่นและปรับตัว การมีความคิดสร้างสรรค์ การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล การทำงานเป็นทีม และการมีจินตนาการ ผู้บริหารจำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีความยืดหยุ่นในการบริหารงาน

สามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลง ตลอดจนให้ความสำคัญกับศักยภาพและความแตกต่างของบุคลากรแต่ละคน เพื่อส่งเสริมการทำงานเป็นทีมและการสร้างนวัตกรรมร่วมกัน ซึ่งจะช่วยให้องค์กรเกิดความเข้มแข็งและก้าวไปสู่ความสำเร็จได้อย่างยั่งยืน

เสรี ออโรธ และ เพียงแข ภูผายาง (2565 : 7-15) ได้กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นปัจจัยสำคัญต่อการบริหารสถานศึกษาในภาวะปกติใหม่ (New Normal) ซึ่งเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมโลกและวิกฤตการณ์ เช่น การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนแนวคิดและรูปแบบการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทใหม่ โดยภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ถือเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้ผู้บริหารสามารถขับเคลื่อนองค์กรภายใต้ข้อจำกัดและความท้าทายต่าง ๆ ได้ ผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความสามารถในการตัดสินใจเชิงสร้างสรรค์ แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า และมุ่งใจให้บุคลากรกล้าคิดกล้าทำ นอกจากนี้ ยังต้องบูรณาการนโยบายของภาครัฐเข้ากับบริบทของสถานศึกษา บริหารจัดการทรัพยากรตามลำดับความสำคัญใหม่ และเปิดโอกาสให้ครู ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง

คณินิต บุพศิริ (2568 : 335-348) ได้กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นองค์ประกอบสำคัญของการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นยุคที่โลกเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกมิติ ผู้บริหารโรงเรียนจึงจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เพื่อขับเคลื่อนองค์กรให้ปรับตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านองค์ประกอบสำคัญ 5 ด้าน ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ การมีจินตนาการ การมีความยืดหยุ่น การมีความคิดสร้างสรรค์ และการทำงานเป็นทีม ผู้บริหารต้องสามารถกำหนดแนวทางการพัฒนาองค์กรให้สอดคล้องกับบริบทของสังคม พัฒนานวัตกรรมการบริหาร มีความยืดหยุ่นต่อสถานการณ์ที่พลิกผัน ใช้ข้อมูลและสารสนเทศในการกำหนดนโยบายอย่างโปร่งใส ตลอดจนสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการคิดสร้างสรรค์และการเรียนรู้ร่วมกันภายในองค์กร เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาและสร้างความสามารถในการแข่งขันในอนาคต

สรุป ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นแนวคิดการบริหารที่มุ่งเน้นการพัฒนาความคิดใหม่ การสร้างนวัตกรรม และการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกในยุคดิจิทัล โดยผู้นำจำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์ ความคิดสร้างสรรค์ ความยืดหยุ่น และความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อขับเคลื่อนองค์กรให้ก้าวทันต่อสถานการณ์ แนวคิดดังกล่าวมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และสถานศึกษา โดยเฉพาะในยุค New Normal และศตวรรษที่ 21 นักวิชาการส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ช่วยส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ การสร้างนวัตกรรม การมีส่วนร่วมของบุคลากร และการพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้องค์กรสามารถปรับตัว แก้ไขปัญหา และพัฒนาไปสู่ความสำเร็จได้อย่างยั่งยืน

ผลกระทบของยุค Digital Disruption ต่อการบริหารงานท้องถิ่น

ยุค Digital Disruption เป็นช่วงเวลาที่เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาเปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำเนินชีวิต เศรษฐกิจ สังคม และระบบการบริหารภาครัฐอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทใหม่ การบริหารงานท้องถิ่นในปัจจุบันจึงไม่ได้อาศัยเพียงระบบราชการแบบดั้งเดิม แต่ต้องนำเทคโนโลยีสารสนเทศ นวัตกรรมดิจิทัล และข้อมูลขนาดใหญ่เข้ามาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ความโปร่งใส และการให้บริการประชาชนอย่างทั่วถึง อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวยังนำมาซึ่งความท้าทายหลายประการ ทั้งด้านทักษะของบุคลากร ความเหลื่อมล้ำทางเทคโนโลยี ความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูล และความสามารถของผู้นำท้องถิ่นในการบริหารจัดการองค์กรภายใต้สภาวะการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

พิชญ์สินี มะโน (2562 : 1-6) ได้กล่าวไว้ว่า Digital Disruption เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างรวดเร็ว โดยกระบวนการที่เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่เข้ามาแทนที่รูปแบบเดิมผ่านการเชื่อมโยงข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ปัญญาประดิษฐ์ (AI) อินเทอร์เน็ตสำหรับสรรพสิ่ง (IoT) ระบบอัตโนมัติ และหุ่นยนต์ การปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ 4 นี้ส่งผลให้อาชีพและรูปแบบการทำงานถูกแทนที่ด้วยระบบอัตโนมัติเพื่อลดต้นทุนและเพิ่มความแม่นยำ เช่น เทคโนโลยี Fintech ระบบธนาคาร รถยนต์ไร้คนขับ และ AI ทางแพทย์ ในด้านการศึกษา Digital Disruption บังคับให้รูปแบบการเรียนรู้ต้องปรับเปลี่ยน ผู้บริหารจำเป็นต้องจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับบริบทดิจิทัลและพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เพื่อสนับสนุนนโยบาย Thailand 4.0 ที่มุ่งเน้นนวัตกรรมและการยกระดับศักยภาพคนในประเทศ

บุญเลี้ยง ทุมทอง และ ประทวน วันนิจ (2565 : 1-13) ได้กล่าวไว้ว่า การศึกษาในยุคการเปลี่ยนแปลงผ่านทางดิจิทัลเป็นช่วงเวลาที่ระบบการศึกษาต้องเผชิญความเปลี่ยนแปลงจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการเข้าถึงข้อมูลทั่วโลก ทำให้รูปแบบการจัดการศึกษาเดิมไม่ตอบสนองต่อบริบทใหม่ สถานศึกษาต้องปรับกระบวนการทัศน์ โดยมีสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เป็นตัวเร่งการเปลี่ยนแปลงผ่าน ผู้บริหารจึงต้องมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ สามารถคิดค้นแนวทางใหม่เพื่อรองรับการเรียนรู้ที่หลากหลาย ประยุกต์ใช้นวัตกรรมในการบริหาร และส่งเสริมให้บุคลากรปรับตัว แม้การเปลี่ยนแปลงนี้จะมีทั้งผลกระทบเชิงบวกและลบ แต่ก็นับเป็นโอกาสสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทยให้ก้าวทันโลกยุคดิจิทัล

เพ็ญพิมพ์ พวงสุวรรณ เมธิกา พ่วงแสง และ สกาวเดือน หวดพงศ์ (2566 : 103-113) ได้กล่าวไว้ว่า การเปลี่ยนแปลงในยุค Digital Disruption ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อสังคม เศรษฐกิจ และการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องเผชิญกับความท้าทายทั้งจากเทคโนโลยีและวิกฤตการณ์ต่าง ๆ ผู้บริหารจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในการคิดเชิงกลยุทธ์ สร้างนวัตกรรม และบริหารเชิงรุกเพื่อรับมือสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ตลอดจนประยุกต์ใช้หลักคิดที่เหมาะสมกับบริบทไทย เช่น ศาสตร์พระราชา เพื่อสร้างความสมดุลระหว่างเทคโนโลยีกับการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของทุนมนุษย์ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จึงเป็นปัจจัยหลักที่ช่วยเปลี่ยนวิกฤตให้เป็นโอกาสในการพัฒนาองค์กรและสังคม

สรุป ยุค Digital Disruption เป็นช่วงแห่งการเปลี่ยนแปลงที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทต่อทุกภาคส่วน ส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องปรับเปลี่ยนไปสู่การบริหารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ นวัตกรรม และข้อมูลขนาดใหญ่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการ การเปลี่ยนแปลงนี้ทำให้ผู้นำต้องพัฒนาทักษะดิจิทัลและปรับตัวอย่างต่อเนื่อง ท่ามกลางความท้าทายเรื่องความเหลื่อมล้ำ ความปลอดภัยของข้อมูล และผลกระทบจาก AI นักวิชาการส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์คือปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้องค์กรบริหารจัดการภายใต้บริบทดิจิทัลได้อย่างยั่งยืน

คุณลักษณะของผู้นำเชิงสร้างสรรค์ท้องถิ่นในยุคดิจิทัล

การเปลี่ยนแปลงของสังคมในยุคดิจิทัลส่งผลให้บทบาทของผู้นำท้องถิ่นต้องปรับเปลี่ยนจากรูปแบบการบริหารแบบดั้งเดิมไปสู่การเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ สามารถใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้นำเชิงสร้างสรรค์ท้องถิ่นจึงต้องมีคุณลักษณะที่สำคัญ ได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์ ความสามารถในการสื่อสาร การตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ การเปิดรับการเปลี่ยนแปลง และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน นอกจากนี้ ยังต้องมีทักษะด้านดิจิทัลและความเข้าใจต่อบริบทของสังคมออนไลน์ เพื่อให้สามารถบริหารจัดการปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างรวดเร็วและเหมาะสม

กิตติชัย พชรโชค สุภาภรณ์ ศรีดี กานต์ บุญศิริ และ จิตราภรณ์ สุทธิวรเศรษฐ์ (2568 : 18-29) ได้กล่าวไว้ว่า วิสัยทัศน์ของผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในยุคดิจิทัลเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กรภายใต้สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ผู้นำจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ รู้เท่าทันเทคโนโลยี และยอมรับการนำนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการให้บริการประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ มีวิสัยทัศน์ในการวางแผนเชิงกลยุทธ์และปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารให้ทันสมัย อีกทั้งต้องถ่ายทอดความรู้ด้านเทคโนโลยีแก่บุคลากร และสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อนวัตกรรม เพื่อยกระดับศักยภาพขององค์กรให้ตอบสนองต่อประชาชนได้อย่างรวดเร็ว โปร่งใส และยั่งยืน

วุฒิชัย สุริยะมณี และ อิศักดิ์ อุปไมยอริชัย (2566 : 13-20) ได้กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรให้ปรับตัวต่อศตวรรษที่ 21 ซึ่งเทคโนโลยีสารสนเทศมีบทบาทอย่างกว้างขวาง ผู้บริหารจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลทั้งในด้านการวางแผน การบริหารทรัพยากร การสื่อสาร และการวัดประเมินผล เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา นอกจากนี้ ต้องส่งเสริมให้บุคลากรใช้เทคโนโลยีสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ทันสมัย มีวิสัยทัศน์ก้าวไกล และสามารถตัดสินใจเชิงบริหารอย่างสร้างสรรค์บนพื้นฐานของข้อมูลสารสนเทศ

ไพฑูรย์ นครชัย สมาน อัสวภูมิ และ จิตติมาภรณ์ สีหะวงษ์ (2568 : 157-169) ได้กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาและขับเคลื่อนสถานศึกษาให้ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ องค์ประกอบสำคัญประกอบด้วย การมีวิสัยทัศน์ การมีจินตนาการ ความยืดหยุ่น ความคิดสร้างสรรค์ และการสร้างทีมงาน ซึ่งล้วนเป็นทักษะที่ช่วยให้ผู้บริหารสามารถวางแผนเชิงกลยุทธ์และคิดค้นนวัตกรรม

การพัฒนาทักษะเหล่านี้สามารถทำได้ผ่านกระบวนการที่หลากหลาย เช่น การแสดงบทบาทสมมติ ระบบพี่เลี้ยง และการสอนงาน เพื่อสร้างความพร้อมในการเผชิญกับการแข่งขันในอนาคต

สรุป คุณลักษณะของผู้นำเชิงสร้างสรรค์ท้องถิ่นในยุคดิจิทัลเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถปรับตัวและบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพท่ามกลางการเปลี่ยนแปลง ผู้นำจำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์กว้างไกล ความคิดสร้างสรรค์ ความยืดหยุ่น และความสามารถในการใช้เทคโนโลยีอย่างทันสมัย มีทักษะในการวางแผนกลยุทธ์ ตัดสินใจบนฐานข้อมูล และสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อนวัตกรรม นักวิชาการส่วนใหญ่เห็นพ้องว่า ผู้นำยุคดิจิทัลต้องบริหารจัดการอย่างโปร่งใส คล่องตัว และบูรณาการความร่วมมือ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและพัฒนาท้องถิ่นให้มั่นคงอย่างยั่งยืน

กรณีศึกษา การพัฒนาท้องถิ่นสู่ Smart City

แนวคิด Smart City หรือเมืองอัจฉริยะ เป็นรูปแบบการพัฒนาเมืองที่นำเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการเมือง เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน เพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการสาธารณะ และส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืน ทั้งด้านการคมนาคม สิ่งแวดล้อม สาธารณสุข และเศรษฐกิจดิจิทัล อย่างไรก็ตาม ความสำเร็จของเมืองอัจฉริยะไม่ได้ขึ้นอยู่กับเทคโนโลยีเพียงอย่างเดียว แต่ขึ้นอยู่กับวิสัยทัศน์ของผู้นำท้องถิ่นในการบริหารจัดการและการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน การศึกษาตัวอย่างจึงช่วยให้เห็นปัจจัยสำคัญสู่ความสำเร็จ

สุระเดช ทวีแสงสกุลไทย (2562) ได้กล่าวไว้ว่า กรณีศึกษา “ขอนแก่นสมาร์ทซิตี้” (Khon Kaen Smart City) มีจุดเด่นที่การขับเคลื่อนโดยกลุ่มทุนท้องถิ่นและภาคประชาสังคม ผ่านบริษัท ขอนแก่นพัฒนาเมือง จำกัด (KKTT) โดยมุ่งเน้นการแก้ปัญหาด้วยการสัญจรอัจฉริยะ (Smart Mobility) เช่น โครงการรถไฟฟ้ารางเบา (LRT) การพัฒนาระบบขอนแก่นซิตี้บัสที่ทำงานร่วมกับแอปพลิเคชันเพื่อตรวจสอบพิกัดเรียลไทม์ และพื้นที่พัฒนาเชิงพาณิชย์รอบสถานี (TOD) โมเดลนี้ถือเป็นนวัตกรรมที่เปิดโอกาสให้ท้องถิ่นร่วมทุนแบบ PPP (Public-Private Partnership) เพื่อกำหนดทิศทางเมืองด้วยตนเองโดยไม่รอเพียงงบประมาณส่วนกลาง

ภาสกร ประถมบุตร (2563) ได้กล่าวไว้ว่า กรณีศึกษา “ภูเก็ตสมาร์ทซิตี้” (Phuket Smart City) เป็นต้นแบบที่ขับเคลื่อนผ่านความร่วมมือระหว่างรัฐบาลกลางและส่วนท้องถิ่น มุ่งเน้นการพลิกฟื้นเศรษฐกิจอัจฉริยะ (Smart Economy) และการท่องเที่ยวดิจิทัล (Smart Tourism) โดยสร้างแพลตฟอร์มรวบรวมข้อมูลเมือง (City Data Platform) เพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมนักท่องเที่ยว ควบคู่กับการยกระดับการดำรงชีวิตอัจฉริยะ (Smart Living) ผ่านกล้องวงจรปิดบูรณาการ AI ตรวจสอบใบหน้าและป้ายทะเบียนรถทั่วเกาะ สะท้อนความสำคัญของการตัดสินใจเชิงนโยบายบนฐานหลักฐานเชิงประจักษ์ (Data-driven Decision Making)

พงษ์ศักดิ์ ยิ่งชนม์เจริญ (2564) ได้กล่าวไว้ว่า กรณีศึกษา “ยะลาสมาร์ทซิตี้” (Yala Smart City) ดำเนินการภายใต้วิสัยทัศน์เพื่อก้าวข้ามความท้าทายด้านความมั่นคง โดยมุ่งเน้นความปลอดภัยและ

คุณภาพชีวิตอัจฉริยะ (Smart Living) เทศบาลนครยะลาได้วางโครงข่ายไฟเบอร์ออปติกทั่วเมือง เชื่อมต่อกล้องวงจรปิดอัจฉริยะวิเคราะห์วัตถุต้องสงสัยแบบเรียลไทม์ พัฒนาแอปพลิเคชันแจ้งเหตุร้องทุกข์ และจัดตั้งศูนย์บริการสาธารณสุขทางไกล (Telemedicine) เป็นตัวอย่างของการใช้ดิจิทัลลดความเหลื่อมล้ำและสร้างพื้นที่ปลอดภัยโดยยึดพลเมืองเป็นศูนย์กลาง

สรุป การพัฒนาท้องถิ่นสู่ความเป็นเมืองอัจฉริยะจำเป็นต้องออกแบบนโยบายให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ กรณีศึกษาขอนแก่นแสดงศักยภาพของทุนท้องถิ่นในการขับเคลื่อนระบบขนส่งมวลชน กรณีศึกษาภูเก็ตชี้ความสำคัญของแพลตฟอร์มข้อมูลขนาดใหญ่เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ กรณีศึกษายะลาเป็นต้นแบบประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อยกระดับความมั่นคง ปัจจัยแห่งความสำเร็จของ Smart City จึงอยู่ที่การบูรณาการความร่วมมือเพื่อตอบโจทย์ประชาชนอย่างแท้จริง

บทสรุป

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของนักการเมืองท้องถิ่นในยุค Digital Disruption สะท้อนให้เห็นว่า การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีดิจิทัลได้ส่งผลกระทบต่อโครงสร้างการบริหารงานภาครัฐและการพัฒนาท้องถิ่นอย่างลึกซึ้ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงไม่สามารถดำเนินงานด้วยรูปแบบการบริหารแบบดั้งเดิมได้อีกต่อไป แต่จำเป็นต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมดิจิทัลที่มีความซับซ้อน รวดเร็ว และเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ภายใต้บริบทดังกล่าว “นักการเมืองท้องถิ่น” จึงมีได้มีบทบาทเพียงผู้กำหนดนโยบายหรือบริหารงานเชิงระบบเท่านั้น หากแต่ต้องทำหน้าที่เป็น “ผู้นำการเปลี่ยนแปลง” (Change Leader) ที่สามารถใช้ความคิดสร้างสรรค์ เทคโนโลยีดิจิทัล และนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการท้องถิ่นเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาพบว่า แนวคิดภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นรูปแบบภาวะผู้นำที่เน้นการมีวิสัยทัศน์ การคิดเชิงนวัตกรรม การยอมรับความเปลี่ยนแปลง และความสามารถในการบริหารจัดการองค์กรภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอน โดยผู้นำจำเป็นต้องมีทั้งความรู้ ความสามารถ ความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ และความยืดหยุ่นในการตัดสินใจ รวมถึงต้องสามารถสร้างแรงจูงใจและเปิดโอกาสให้บุคลากรและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นร่วมกัน นักวิชาการส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นคุณลักษณะสำคัญของผู้นำในศตวรรษที่ 21 เพราะช่วยให้องค์กรสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง สร้างนวัตกรรม และดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพท่ามกลางบริบทของโลกดิจิทัล

นอกจากนี้ ยุค Digital Disruption ยังส่งผลให้รูปแบบการบริหารงานท้องถิ่นเปลี่ยนแปลงไปอย่างชัดเจน โดยเทคโนโลยีดิจิทัล เช่น Big Data, Artificial Intelligence (AI), Internet of Things (IoT), ระบบอัตโนมัติ และแพลตฟอร์มออนไลน์ ได้เข้ามามีบทบาทต่อการบริหารจัดการ การตัดสินใจเชิงนโยบาย และการให้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างกว้างขวาง การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวแม้จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ ความรวดเร็ว ความโปร่งใส และการเข้าถึงบริการของประชาชน แต่ในขณะเดียวกันก็สร้างความท้าทายหลายด้าน ทั้งปัญหาความเหลื่อมล้ำทางดิจิทัล ความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูล การขาดทักษะด้านเทคโนโลยีของบุคลากร และผลกระทบจากระบบอัตโนมัติที่เข้ามาแทนที่

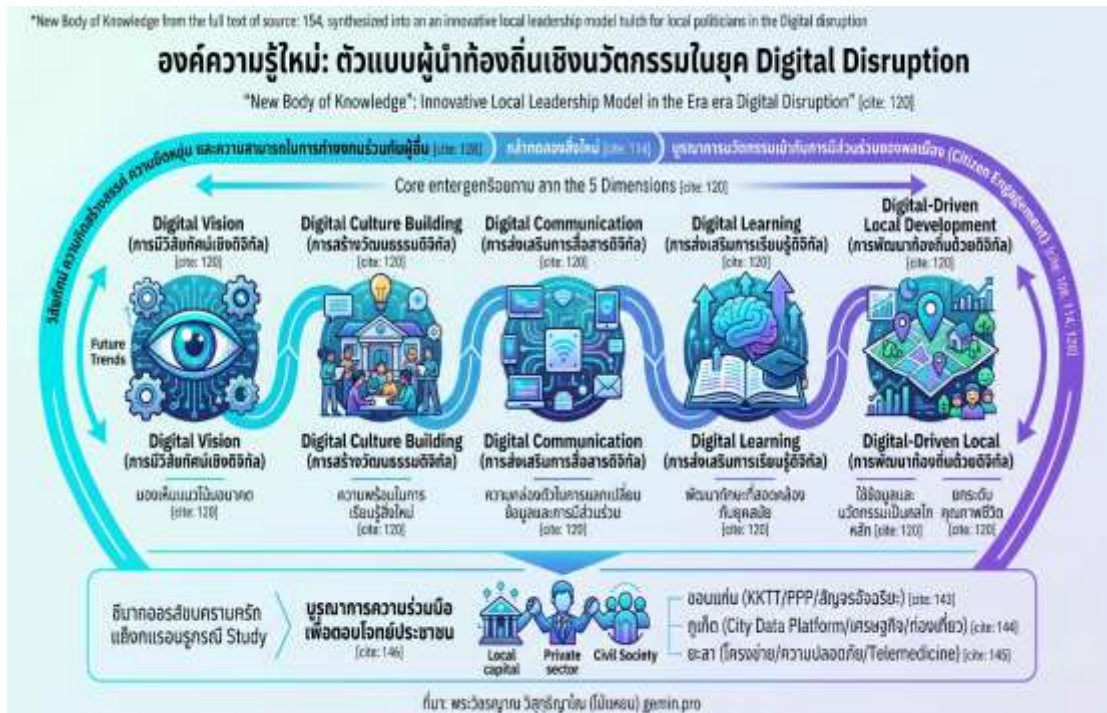
รูปแบบการทำงานเดิม ดังนั้น นักการเมืองท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องพัฒนาทักษะด้านดิจิทัล ควบคู่กับการสร้างวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ เพื่อให้องค์กรสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในด้านคุณลักษณะของผู้นำเชิงสร้างสรรค์ท้องถิ่นในยุคดิจิทัล พบว่า ผู้นำจำเป็นต้องมีคุณลักษณะที่สำคัญหลายประการ ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์เชิงดิจิทัล ความคิดสร้างสรรค์ ความสามารถในการสื่อสาร การวางแผนเชิงกลยุทธ์ ความยืดหยุ่นในการบริหารงาน การตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลสารสนเทศ และความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่น อีกทั้งยังต้องสามารถส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน การทำงานเป็นทีม และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการแบบบูรณาการและการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน ผู้นำในยุคดิจิทัลจึงต้องเป็นทั้งนักบริหาร นักสื่อสาร นักนวัตกรรม และผู้นำการเปลี่ยนแปลงในเวลาเดียวกัน

ขณะเดียวกัน กรณีศึกษาการพัฒนาท้องถิ่นสู่ Smart City ยังสะท้อนให้เห็นบทบาทสำคัญของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในการขับเคลื่อนเมืองและชุมชนสู่ความทันสมัย โดยกรณีศึกษาของ “ขอนแก่นสมาร์ทซิตี้” แสดงให้เห็นถึงการใช้กลไกความร่วมมือระหว่างภาคประชาชนและทุนท้องถิ่นในการพัฒนาระบบขนส่งอัจฉริยะและโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล ส่วน “ภูเก็ตสมาร์ทซิตี้” สะท้อนให้เห็นการใช้ข้อมูลขนาดใหญ่และเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อยกระดับเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว ขณะที่ “ยะลาสมาร์ทซิตี้” เป็นตัวอย่างของการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเสริมสร้างความมั่นคง ความปลอดภัย และคุณภาพชีวิตของประชาชน กรณีศึกษาทั้งสามชี้ให้เห็นว่า ความสำเร็จของการพัฒนาเมืองอัจฉริยะมิได้ขึ้นอยู่กับเทคโนโลยีเพียงอย่างเดียว แต่ขึ้นอยู่กับวิสัยทัศน์ ภาวะผู้นำ และความสามารถในการบูรณาการความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการพัฒนาพื้นที่ร่วมกัน

สรุป ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของนักการเมืองท้องถิ่นถือเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถปรับตัวและดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในยุค Digital Disruption ผู้นำท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้ด้านเทคโนโลยี มีวิสัยทัศน์กว้างไกล เปิดรับการเปลี่ยนแปลง และสามารถใช้ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมในการบริหารจัดการองค์กรและพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม พร้อมทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ การมีส่วนร่วม และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือภายในชุมชน เพื่อให้การบริหารจัดการท้องถิ่นสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างรวดเร็ว โปร่งใส และมีประสิทธิภาพ อันจะนำไปสู่การพัฒนาท้องถิ่นที่ทันสมัย มีศักยภาพในการแข่งขัน และสามารถเติบโตได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้บริบทของสังคมดิจิทัลในอนาคต

องค์ความรู้ใหม่จากการศึกษา

ที่มา พระวชิรญาณ วิสุทธิญาณ (ไม้แหม่ม) gemini.pro

ตัวแบบผู้นำท้องถิ่นเชิงนวัตกรรมในยุค Digital Disruption การบริหารงานท้องถิ่นท่ามกลางความพลิกผันทางเทคโนโลยี หรือ Digital Disruption เรียกร้องให้เกิดการปรับตัวอย่างพลิกโฉม องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการสังเคราะห์นี้ นำเสนอผ่าน "ตัวแบบผู้นำท้องถิ่นเชิงนวัตกรรมในยุค Digital Disruption" ซึ่งชี้ให้เห็นว่าผู้นำท้องถิ่นยุคใหม่ไม่สามารถจำกัดบทบาทอยู่เพียงการเป็นนักบริหารตามระบบราชการแบบดั้งเดิมได้อีกต่อไป แต่ต้องยกระดับตนเองสู่การเป็นนักนวัตกรรมที่มีคุณลักษณะพื้นฐานอันประกอบด้วย การมีวิสัยทัศน์ ความคิดสร้างสรรค์ ความยืดหยุ่น และความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น นอกจากนี้ ทศนคติที่สำคัญยิ่งคือความ "กล้าทดลองสิ่งใหม่" เพื่อก้าวข้ามขีดจำกัดเดิมๆ โดยมีเป้าหมายสูงสุดคือการบูรณาการนวัตกรรมเข้ากับการส่งเสริมให้พลเมืองเข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริง (Citizen Engagement) กลไกสำคัญในการขับเคลื่อนความเป็นผู้นำตามตัวแบบนี้ ประกอบด้วยกระบวนการทำงาน 5 มิติที่เชื่อมโยงและส่งเสริมซึ่งกันและกันอย่างเป็นระบบ เริ่มต้นจากการมี Digital Vision หรือการมีวิสัยทัศน์เชิงดิจิทัลที่ทำให้ผู้นำสามารถมองเห็นแนวโน้มของโลกอนาคตและคาดการณ์เทคโนโลยีที่จะเข้ามามีบทบาทได้ล่วงหน้า เมื่อมีวิสัยทัศน์แล้วจะต้องนำไปสู่ Digital Culture Building คือการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัลให้เกิดขึ้นทั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและในชุมชน เพื่อเตรียมความ

พร้อมในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ควบคู่ไปกับ Digital Communication หรือการส่งเสริมการสื่อสารดิจิทัล ที่ช่วยเพิ่มความคล่องตัวในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและดึงประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ นอกจากนี้ ยังต้องให้ความสำคัญกับ Digital Learning ผ่านการพัฒนาทักษะของบุคลากรและประชาชน ให้สอดคล้องกับยุคสมัย เพื่อนำไปสู่ผลลัพธ์ปลายทางในมิติที่ห้า คือ Digital-Driven Local Development หรือการพัฒนาท้องถิ่นด้วยดิจิทัล โดยใช้ข้อมูล (Data) และนวัตกรรมเป็นแกนหลักในการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ อย่างไรก็ตาม ตัวแบบผู้นำเชิงนวัตกรรมนี้ไม่ได้ตั้งอยู่บนฐานคิดเชิงทฤษฎีเพียงอย่างเดียว แต่ถูกสกัดมาจากบทเรียนความสำเร็จของพื้นที่จริง โดยมีรากฐานสำคัญคือ "การบูรณาการความร่วมมือเพื่อตอบโจทย์ประชาชน" ผ่านการทำงานร่วมกันของ 3 ภาคส่วนหลัก ได้แก่ กลุ่มทุนท้องถิ่น (Local Capital) ภาคเอกชน (Private Sector) และภาคประชาสังคม (Civil Society) ดังที่ปรากฏในกรณีศึกษาเมืองอัจฉริยะของไทย เช่น ขอนแก่นที่โดดเด่นด้านการพัฒนาระบบสัญจรอัจฉริยะผ่านกลไกการร่วมทุนแบบ PPP ภูเก็ตที่ใช้แพลตฟอร์มข้อมูลเมืองเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว และยะลาที่ใช้โครงข่ายเทคโนโลยีเพื่อยกระดับความปลอดภัยและระบบสาธารณสุขทางไกล บทสรุปขององค์ความรู้ใหม่นี้จึงตอกย้ำว่า ความสำเร็จของการบริหารท้องถิ่นในยุคดิจิทัลไม่ได้วัดกันที่ปริมาณการจัดซื้อเทคโนโลยี แต่วัดที่ความสามารถของผู้นำในการผสมผสานนวัตกรรมเข้ากับวัฒนธรรมการทำงาน การดึงทุกภาคส่วนมาร่วมขับเคลื่อน และการใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์เพื่อสร้างประโยชน์สูงสุดและยั่งยืนแก่ประชาชนในท้องถิ่น

เอกสารอ้างอิง

- กิตติชัย พชรโชค, สุภาพรณ ศรีดี, กานต์ บุญศิริ, และ จิตราภรณ์ สุทธิวรเศรษฐ์. (2568). วิสัยทัศน์ของผู้นำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในยุคดิจิทัล. *วารสารสหวิทยาการการศึกษาและพัฒนาสังคม*, 1(3), 18–29.
- กุลธิดา นุ่มนวน, ศรีดิพงษ์ ภูวัชรวานนท์, และ มุจรินทร์ ผลกล้า. (2568). 5D MODEL ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา. *Journal of Creative Education Research and Development*, 3(2), 1–11.
- คณินิต บุพศิริ. (2568). องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียน. *Journal of Social Science and Cultural*, 9(11), 335–348.
- นพคุณ จันทระภักดี, วีระยุทธ ชาทะกาญจน์, และ อรรครา ธรรมาธิกุล. (2567). ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพังงา. *วารสารพุทธศาสตร์ มจร. อุบลราชธานี*, 6(2), 1667–1682.
- บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2565). การศึกษาในยุค Digital Disruption และผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาไทย. *The Golden Teak: Humanity and Social Science Journal*, 28(3), 1–13.

- พงษ์ศักดิ์ ยิ่งชนม์เจริญ. (2564). *ยะลาเมืองอัจฉริยะ: บทเรียนจากการบริหารจัดการท้องถิ่นสู่ความยั่งยืน*. เทศบาลนครยะลา.
- พระวิชรญาณ วิสุทธีญาโณ (โม้แหยม). (2569). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของนักการเมืองท้องถิ่นในยุค Digital disruption* [ภาพประกอบ]. gemin.pro.
- พลธาวิณ วัชรทรรธารักษ์, และ ศศินันท์ ศิริธาดากุลพัฒน์. (2566). การศึกษาภาวะผู้นำแบบ Disruptive Leadership ของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก. *วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา*, 17(1), 238–252.
- พิชญ์สินี มะโน. (2562). ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในยุค DIGITAL DISRUPTION ต่อการศึกษา. *วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม*, 18(1), 1–6.
- เพ็ญพิมพ์ พวงสุวรรณ, เมธิกา พ่วงแสง, และ สกาวเดือน หวดพงศ์. (2566). ศาสตร์พระราชากับการพัฒนาทุนมนุษย์ในยุค Digital Disruption. *วารสารศิลปศาสตร์ ราชชมงคลพระนคร Journal of Liberal Arts Rajamangala University of Technology Phra Nakhon*, 3(2), 103–113.
- ไพฑูรย์ นครชัย, สมาน อัสวภูมิ, และ จิตติมาภรณ์ สีหะวงษ์. (2568). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร. *วารสารบริหารการศึกษาบัวบัณฑิต*, 25(2), 157–169.
- ภาสกร ประถมบุตร. (2563). *รายงานความก้าวหน้าและแนวทางการขับเคลื่อนเมืองอัจฉริยะประเทศไทย (Smart City Thailand)*. สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล.
- วุฒิชัย สุริยามณี, และ อิศักดิ์ อุปไมยอริชัย. (2566). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดสุโขทัย. *วารสารพุทธศาสตร์ มจร. อุบลราชธานี*, 5(2), 13–20.
- สุรเดช ทวีแสงสกุลไทย. (2562). *ขอนแก่นโมเดล: การพัฒนาเมืองอัจฉริยะด้วยกลไกการร่วมทุนของภาคเอกชนและประชาสังคม*. บริษัท ขอนแก่นพัฒนาเมือง (KKTT) จำกัด.
- เสรี ออโธสง, และ เพียงแข ภูผายาง. (2565). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการบริหารสถานศึกษาในภาวะปกติใหม่. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 16(1), 7–15.
- อภิวัฒน์ เลิศสงคราม. (2567). การศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร. *MCU Haripunchai Review*, 8(2), 265–280.